

Số: /BC- UBND

Yên Khánh, ngày tháng năm 2023

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện tiêu chí số 6.5 “Hình ảnh điểm du lịch của huyện được quảng bá thông qua ứng dụng Internet, mạng xã hội”

Căn cứ Hướng dẫn số 1064/HD - BVHTTDL ngày 30/3/2022 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về thực hiện các tiêu chí, chỉ tiêu thuộc Bộ Tiêu chí quốc gia về nông thôn mới các cấp giai đoạn 2021 – 2025. UBND huyện Yên Khánh báo cáo kết quả thực hiện tiêu chí số 6.5 “Hình ảnh điểm du lịch của huyện được quảng bá thông qua ứng dụng Internet, mạng xã hội” như sau:

1. Tổng quan chung vị trí địa lý, văn hóa, xã hội.

Yên Khánh là huyện đồng bằng nằm ở phía đông nam của tỉnh Ninh Bình dọc Quốc Lộ 10 nối liền giữa thành phố Ninh Bình với vùng biển Kim Sơn và các tỉnh đồng bằng Sông Hồng, cách trung tâm thành phố Ninh Bình khoảng 13km. Vị trí địa lý tiếp giáp như sau:

- Phía Bắc và Đông Bắc giáp tỉnh Nam Định;
- Phía Tây Bắc giáp Thành phố Ninh Bình;
- Phía Nam giáp huyện Kim Sơn;
- Phía Tây Nam giáp huyện Yên Mô.

Vị trí địa lý khá thuận lợi trên đây là điều kiện cơ bản để huyện Yên Khánh giao lưu kinh tế, văn hóa với các vùng lân cận. Mặt khác với quy mô diện tích vừa phải, đất đai bằng phẳng lại gần các khu vực trọng điểm phát triển kinh tế của Ninh Bình nên huyện Yên Khánh có điều kiện để phát huy tiềm năng đất đai và các nguồn lực khác nhằm phát triển kinh tế - xã hội.

Yên Khánh, vùng đất được hình thành từ lâu đời và có cư dân sinh sống từ khá sớm. Trải qua các bước thăng trầm của lịch sử, đất và người nơi đây đã gắn bó và hòa quyện với nhau, tạo nên những giá trị văn hóa đặc sắc của một vùng quê được hình thành từ sự bồi lắng của biển cả. Danh xưng Yên Khánh có từ năm 1803 (năm Quý Hợi Gia Long thứ hai) đến nay tròn 220 năm; Thực hiện Nghị định số 59/CP của Hội đồng Chính phủ ngày 04/7/1994 huyện Yên Khánh được tái lập, gồm 18 xã. Thực hiện Nghị định số 69/CP, ngày 2/11/1996 của Chính phủ. Hiện nay, huyện Yên Khánh có 18 xã và 1 thị trấn Yên Ninh.

Yên Khánh là đất học, có bề dày truyền thống khoa bảng và tôn sư trọng đạo. Có vị đã thành “cây nêu văn học”, “núi cao, sao sáng của nho lưu”. Có vị đỗ tiến sĩ, tài cao, học rộng được vua Trung Quốc đặc phong Bắc trượng. Trong số 11 tiến sĩ được thờ ở Văn Từ hàng phủ (Xuân Dương, Khánh Cư) thì Yên

Khánh có 4 vị. Vũ Duy Thanh - Bảng nhãn thị trạng nguyên triều Nguyễn là người có học vị Nho học cao nhất Ninh Bình, có lòng yêu nước, đề xuất nhiều biện pháp canh tân hưng lợi nước nhà. Thời nhà Nguyễn, ở Ninh Bình có 74 vị đạt học vị cử nhân nho học, trong đó Yên Khánh có 34 vị.

Từ khi tái lập huyện (9/1994) đến nay, Đảng bộ huyện Yên Khánh đã trải qua 6 kỳ Đại hội. Mỗi kỳ Đại hội là mốc son khẳng định bước trưởng thành của Đảng bộ và nhân dân huyện Yên Khánh giàu đẹp, văn minh.

Đến nay toàn huyện đã có 18/18 xã được công nhận đạt chuẩn NTM, trong đó 02 xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu, 09 xã đạt chuẩn NTM nâng cao, 150 thôn, xóm đạt chuẩn Khu dân cư NTM kiểu mẫu, 01 thị trấn đạt chuẩn đô thị văn minh. Toàn huyện đã cơ bản hoàn thiện hệ thống cơ sở vật chất về y tế, giáo dục, văn hóa, thể dục thể thao đáp ứng nhu cầu chăm sóc sức khỏe, học tập, vui chơi, giải trí và sáng tạo của các tầng lớp nhân dân; đảm bảo hài hòa giữa phát triển kinh tế là trung tâm, phát triển văn hóa là nền tảng tinh thần xã hội.

Toàn huyện có 19/19 xã, thị trấn có nhà văn hóa và khu thể thao, 98,9% thôn, xóm, phố có nhà văn hoá; 97% thôn, xóm, phố văn hoá; 92,3% gia đình được công nhận gia đình văn hóa; 84,5 % cơ quan, đơn vị văn hoá; thị trấn Yên Ninh được chỉnh trang, từng bước xây dựng đô thị văn minh. Toàn huyện có 64 câu lạc bộ chèo, 02 Câu lạc bộ múa trống dân gian, 02 Câu lạc bộ hát Xẩm hoạt động thường xuyên, Nghệ thuật hát chèo, hát xẩm đang đề nghị UNESCO công nhận là văn hoá phi vật thể. Ngoài các Câu lạc bộ Văn nghệ Thể thao còn có nhiều đội Múa Lân, Múa Rồng, Múa Sư tử... (xã Khánh Hồng, xã Khánh An, thị trấn Yên Ninh, Khánh Hoà, Khánh Phú...) phục vụ các hoạt động tế lễ đón rước trong các dịp lễ hội và hoạt động văn hoá văn nghệ của địa phương.

Nhiều năm liên tục huyện Yên Khánh được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tặng Cờ đơn vị tiên tiến xuất sắc. Huyện có 58 di tích được xếp hạng (trong đó có 12 di tích cấp quốc gia, 46 di tích cấp tỉnh).

1.1. Một số di tích cấp Quốc gia, cấp tỉnh, các lễ hội, các điểm sinh hoạt văn hoá cộng đồng dân cư và các mô hình sản xuất kinh doanh... đã đang là điểm đến thu hút đông đảo nhân dân và du khách thập phương đến chiêm bái và tham quan như:

* **Chùa Dầu- xã Khánh Hoà (di tích cấp Quốc gia)**: Chùa Dầu còn có tên gọi là Linh Nha tự, nằm ở xóm Chùa, xã Khánh Hoà, huyện Yên Khánh. Chùa được xây dựng từ thời Vua Lý Thái Tông nhưng mang đậm dấu ấn phong cách kiến trúc thời Trần. Về tổng thể, nơi đây có cả kiến trúc chùa thờ Phật, đình thờ Thần. Di tích lịch sử cấp quốc gia này hiện thờ Huyền chân công chúa và hoàng tử Ngự Câu vương.

Cứ cách 3 năm, nhân dân lại mở hội chùa Dầu 1 lần vào các năm Tý, Ngọ, Mão, Dậu. Hội diễn ra trong 3 ngày từ 29/2 đế 1/3 âm lịch. Trong phần lễ, nhân dân tổ chức rước kiệu, tế Phật và Thánh. Các nhà sư lập đàn cúng tế siêu độ

chúng sinh, cầu cho quốc thái dân an... Phân hội có các trò chơi sôi động, hấp dẫn như múa lân, múa rồng, chọi gà, đấu vật, thổi cơm, kéo co...

Đến với lễ hội chùa Dầu, nhân dân và du khách được tắm mình trong không khí linh thiêng, cảm nhận nguồn sống từ ngàn xưa hội tụ.

*** Đền và Chùa thôn Năm- xã Khánh Tiên (Di tích cấp quốc gia):** Nằm ở phía Đông Bắc huyện Yên Khánh, xã Khánh Tiên là nơi giao nhau của sông Đào và sông Đáy (gọi: Ngã ba Lục bộ). Trong hệ thống di tích ken dày nơi đây, đền và chùa thôn 5 nổi bật với giá trị lịch sử hào hùng.

Chùa thôn Năm còn có tên gọi là Phụng Linh Tự, nghĩa là chùa xây dựng trên mảnh đất đẹp hình chim Phụng linh thiêng. Chùa kiến trúc theo kiểu chữ “Đinh”, mái lợp ngói nam, có đắp lưỡng long châu nguyệt, bầu rượu cùng nhiều chi tiết mang đậm dấu ấn văn hóa Việt.

Đền Thôn Năm được xây dựng cách đây hơn ba trăm năm, thờ Tản Viên Sơn Thánh, tức là thần Sơn Tinh- một trong tứ bất tử của Việt Nam và Đức Bản Thổ cùng Thành Hoàng của Thôn.

Trong kháng chiến chống Pháp, Đền và chùa thôn Năm là căn cứ hoạt động cách mạng. Đây! âm vang của phòng tuyến trở dầu chay, tiêu diệt địch trên sông Đáy năm 1873; Đây! nơi luyện tập võ nghệ của các nghĩa sỹ năm 1886; Và đây! không khí hào hùng trong buổi mít tinh kêu gọi: “Tuần lễ Vàng” của Hồ Chí Minh khi cách mạng tháng Tám thành công.

Về với Khánh Tiên, du khách còn được đắm mình trong không gian làng quê rộn rã thanh âm của nghệ thuật múa trống đã có từ hàng trăm năm nay. Lấy cảm hứng từ niềm vui, mừng ngày hội mùa của người nông dân, trải qua bao thế hệ, người dân nơi đây luôn gìn giữ và phát triển, đưa nghệ thuật múa trống trở thành nét văn hóa đặc sắc, không thể thiếu trong đời sống sinh hoạt hàng ngày. Đội hình múa trống thường gồm 12 người, trong đó có 1 trống cái, 4 trống con, 2 nã bịt, 2 mõ, 1 chiêng, 1 đạo diễn và 1 người chỉ huy ngoài sân khấu. Một bài múa được chia thành 3 phân đoạn khác nhau, biểu diễn nhịp nhàng, uyển chuyển qua từng nhịp chỉ huy của người điều khiển trống cái.

*** Đền Duyên phúc- xã Khánh Hồng (Di tích lịch sử cấp tỉnh):**

Đền Duyên Phúc– Ngôi đền thiêng, thờ Việt Vương Triệu Quang Phục, danh tướng Lã Quang Vinh và một số nhân vật Đền được kiến trúc theo kiểu tiền nhất hậu đình với các chi tiết được chạm khắc tinh xảo.

Đến với Khánh Hồng, ngoài diện mạo làng quê nông thôn mới xanh – sạch – đẹp, du khách được đắm mình trong những làn điệu chèo cổ, chèo mới mượt mà, sâu lắng. Sau những giờ lao động vất vả, người dân nơi đây lại cùng nhau tập chèo, xem chèo, qua đó tình làng nghĩa xóm được gắn kết, đời sống tinh thần của nhân dân được củng cố, nghệ thuật chèo truyền thống cũng được gìn giữ và phát huy hiệu quả.

Đặc biệt, hằng năm, những lễ hội văn hóa truyền thống luôn được duy trì, trở thành sức mạnh tinh thần to lớn. Đây là dịp nhân dân địa phương gửi gắm niềm tự hào về truyền thống cha ông, tưởng nhớ công lao các vị thành hoàng làng đã che chở, phù trợ cho nhân dân sinh cơ lập nghiệp. Đây cũng là dịp để mọi người cùng nêu cao tinh thần gắn kết cộng đồng, tích cực vươn lên xây dựng cuộc sống mới ấm no, hạnh phúc.

Ngoài các ngày lễ lớn, làng Duyên Phúc còn nổi tiếng với lễ rước nhị vị thành mẫu, diễn ra từ mùng 1 đến mùng 3 tháng 3 âm lịch hàng năm. Tại đây, nhân dân và du khách sẽ được trải nghiệm những nghi lễ truyền thống trang nghiêm và hòa mình trong không gian độc đáo với nhiều hoạt động, trò chơi dân gian như múa lân, múa rồng, kéo chũ, tổ tôm điếm, đánh cờ người, chọi gà, kéo co... Tất cả các trò chơi đó đều được lưu giữ, diễn sống, thể hiện bởi chính cộng đồng bản địa.

*** Đền Nội, đền Triệu Việt Vương- thị trấn Yên Ninh (di tích cấp tỉnh):**

Đền Nội trước có tên gọi là miếu Nội thờ, nằm cách trung tâm thị trấn Yên Ninh, huyện Yên Khánh 500m về phía Bắc. Đền thờ Đại Hành Hoàng đế và thần Câu Mang. Đền được xây dựng trên thế đất phong thủy đẹp: phía trước có khoảng đất rộng hình chữ Vượng. Phía sau là khoảng đất hình chữ Quốc. Toàn bộ khuôn viên đền rộng hơn 1.500 m². Trong đó, diện tích xây dựng là hơn 700 m². Phần còn lại là không gian để nhân dân đến chiêm bái, tham quan, ngắm cảnh.

Cách đền Nội không xa, ở khu Đông, thị trấn Yên Ninh là đền thờ Triệu Việt Vương. Tại đây, nhân dân thờ hai vị anh hùng dân tộc là Triệu Việt Vương và Hưng đạo đại vương Trần Quốc Tuấn cùng các nhân thần, danh nhân. Đây là nơi lưu giữ nhiều hiện vật quý có giá trị về mặt văn hóa lịch sử như long ngai bài vị, 11 bản sắc phong của các triều đại, những câu đối, đại tự cổ...

Trải qua bao thăng trầm của lịch sử, các ngôi đền trên địa bàn thị trấn Yên Ninh vẫn hiện hữu trong dòng chảy văn hóa của vùng đất lịch sử này. Là nơi lưu dấu linh thiêng của các vị anh hùng, nhân thần, danh nhân, trở thành điểm du lịch văn hóa, tâm linh hấp dẫn.

*** Chùa Nhạc, Đền Thôn Đổ, Đền Thôn Đông, Đền Thôn Phạm- xã Khánh Nhạc:**

Xã khánh nhạc ngày nay ở thế kỷ XV có tên gọi là Khanh Hạ, Phúc Lạc, Phúc Nhạc. Từ xưa, Khanh Hạ là ấp thuộc Khanh Thượng, khi dân số phát triển, đất đai mở rộng thì tách ra lấy tên là Phúc Lạc. Khi đắp đường Xâm, đường cửa biển ngăn nước mặn bảo vệ làng, giao thông thuận tiện, thì thành lập xã Phúc Nhạc vào năm 1946, gồm 3 thôn: Thôn Phạm, Thôn Đổ, Thôn Đông. Các thôn có Trại Bắc, Trại Tây, Trại Đông, các xóm Giếng Đông, Xóm Chùa, xóm Chợ Đình, Chợ Nhạc. Các địa danh gắn liền với các di tích văn hoá lịch sử cùng với các hoạt động văn hoá truyền thống như: Hát Xâm, hát Chèo, chơi tổ tôm điếm,

cờ người... Các nghi thức lễ hội truyền thống mang đậm bản sắc văn hoá dân tộc đã thu hút đông đảo nhân dân và du khách mọi miền tổ quốc.

*** Lăng mộ và Nhà thờ Vũ Duy Thanh- xã Khánh Hải**

Bảng nhãn Vũ Duy Thanh, tên tự là Trùng Phủ, hiệu là Mai Khê, quê ở làng Kim Bông, huyện Yên Khang, phủ Trường Yên (nay là thôn Vân Bông, xã Khánh Hải, huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình). Ông sinh năm Tân Mùi, 1811 đời vua Gia Long năm thứ 10, làm quan dưới thời nhà Nguyễn tại Cố đô Huế. Là một nho sinh nhưng Vũ Duy Thanh không chỉ hiểu biết kinh nghĩa thi thư, với tư tưởng tiến bộ của mình, ông luôn chủ trương đổi mới, sáng tạo, tìm hiểu và áp dụng những điều mới lạ. Trong bối cảnh xã hội nước ta giữa thế kỷ 19, Vũ Duy Thanh sớm nhận ra sự lạc hậu của nền giáo dục với lối học khoa cử phong kiến mang nặng tính giáo điều, xa rời thực tiễn. Vì vậy ông theo đuổi sự thay đổi và tiến hành thay đổi mạnh mẽ. Sự nghiệp giáo dục của ông đạt nhiều thành tựu, nhất là trong giai đoạn đứng đầu Quốc Tử Giám. Ông đã từng được giao giữ chức Hàn Lâm Viện thị độ; Quốc Tử Giám tư nghiệp; Quốc Tử Giám tế tửu kiêm trông coi việc học hành ở Quốc Tử Giám.

Tháng 4 âm lịch năm 1859, Bảng nhãn Vũ Duy Thanh qua đời. Thọ 52 tuổi. Theo di nguyện, di hài của ông và con trai được nhân dân đưa về quê tại thôn Vân Bông, xã Khánh Hải, huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình. Khu lăng mộ và nhà thờ của cụ Vũ Duy Thanh được Nhà nước công nhận là Di tích lịch sử cấp Quốc gia năm 1993.

Ngôi nhà thờ ngôi 5 gian, tường gạch, khung nhà bằng gỗ theo lối xưa. Có hàng cột lim, mái vẩy, đầu hồi hai bên xây bít, trên mái xây tam cấp, mang đậm dấu ấn nhà thờ tổ. Đây là công trình có giá trị cao về kiến trúc nghệ thuật thời Nguyễn cuối thế kỷ XIX và còn lưu giữ được một số hiện vật liên quan khi ông còn sống. Đặc biệt mộ phần, ngoài ý nghĩa là khu vực an táng, nơi đây hiện vẫn còn văn bia có giá trị ghi lại lịch sử, thân thế và sự nghiệp của ông. Hiện vật quan trọng này có giá trị lịch sử cao, là nơi nhiều người khâm phục tài năng và đức độ của ông tới chiêm bái.

*** Đình hàng Tổng ở chợ Xanh – Xã Khánh Thiện**

Xã Khánh Thiện nằm ở phía Đông Bắc của huyện Yên Khánh. Nơi đây vẫn được biết đến là mảnh đất giàu truyền thống văn hóa, lịch sử, từng được mệnh danh là “Bông châu văn hiến”. Xã tiếp giáp với Sông Đáy, nằm trên tuyến đường bộ Bái Đính – Kim Sơn, rất thuận lợi cho du khách di chuyển.

Trên địa bàn xã có những di tích tuổi đời hàng trăm năm như Chùa Đọ, Đền Quan Thám, Đình Bông Hải... Trong đó, Đình Bông Hải (còn gọi là Đình Hàng Tổng) là di tích rất độc đáo. Theo sử liệu trên các văn bia và di cáo từ xưa, ngôi đền này được xây dựng từ cuối triều đại Nhà Lê, đầu triều Nguyễn năm Minh Mệnh thứ 20 (năm 1839). Khi ấy, đền thờ thất vị Thành Hoàng và là nơi hội họp của dân chúng để bàn bạc các công việc lớn. Trải qua những thăng trầm của lịch

sử, Đình Bồng Hải bị xuống cấp và được dỡ bỏ hoàn toàn vào năm 1984, chỉ còn lại phần móng đình và bàn cờ đá nằm dưới sân đình.

Để bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa địa phương, ngày 1/4/2012, ông Đỗ Thành Trung, Chủ tịch HĐQT, Tổng giám đốc Tập đoàn INDEVCO – là người con quê hương đã hỗ trợ cùng chính quyền địa phương khởi công khôi phục Đình Bồng Hải và xây dựng lại toàn bộ chợ Xanh trên nền móng khu đình và chợ cũ. Sau hơn 10 tháng thi công, ngày 16/01/2013, Đình Bồng Hải và khu trung tâm kinh doanh dịch vụ chợ Xanh đã hoàn thành. Đình được xây dựng bằng gỗ lim với chiều dài 19,2 m, rộng 11,5 m, chiều cao từ mặt nền đến nóc nhà là 8,2 m, mái hiên rộng 2.6 m; mái đình được lợp gói vẩy mũi hài, trên nóc có hình tượng Lương Long Châu Nguyệt, 24 cột hiên được trạm khắc Long- Ly- Quy- Phượng. Khu trung tâm kinh doanh dịch vụ chợ Xanh được thiết kế, xây dựng theo kiểu vừa truyền thống vừa hiện đại. Diện tích các đình chợ hợp lý, thuận tiện cho việc mua bán của nhân dân và các hộ kinh doanh.

Tới đây, du khách sẽ có cơ hội thưởng thức nghệ thuật ẩm thực dân gian đã được lưu truyền hàng trăm năm. Khánh Thiện nổi tiếng với làng nghề ẩm thực Phong An – Nơi có bánh đa vùng thơm ngon, ròn rụm, bánh nếp, bánh mật, bánh khoai, bánh đúc và nhiều món ăn đặc sắc khác như: phở bò, tái dê, miến lươn, chạo... Các món ăn này đều được làm hoàn toàn bằng phương pháp thủ công, với nguyên liệu là các nông sản sẵn có tại địa phương. Qua đôi bàn tay khéo léo, sự tỉ mỉ và bí kíp riêng của từng người thợ, mỗi sản phẩm làm ra đều mang phong vị rất riêng, làm say lòng du khách.

Về với Khánh Thiện, du khách còn được đắm mình trong không gian làng quê rộn rã thanh âm của nghệ thuật múa trống. Lấy cảm hứng từ niềm vui, mừng ngày hội mùa của người nông dân, trải qua bao thế hệ, người dân nơi đây luôn gìn giữ và phát triển, đưa nghệ thuật múa trống trở thành nét văn hóa đặc sắc, không thể thiếu trong đời sống sinh hoạt hàng ngày. Đội hình múa trống thường gồm 12 người, trong đó có 1 trống cái, 4 trống con, 2 nã bặt, 2 mõ, 1 chiêng, 1 đạo diễn và 1 người chỉ huy ngoài sân khấu. Một bài múa được chia thành 3 phân đoạn khác nhau, biểu diễn nhịp nhàng, uyển chuyển qua từng nhịp chỉ huy của người điều khiển trống cái. Không gian diễn xướng cùng nghệ thuật múa trống độc đáo luôn nổi nhớ nhưng, khắc khoải của người Khánh Thiện xa xứ nhưng cũng là sự háo hức khám phá của biết bao du khách gần xa!

*** *Khánh An – Đền Tam Thánh, chùa Yên Lữ***

Theo cuốn Đình Tư Đồ Sự tích Hán nôm còn lưu giữ tại, Chùa Yên Lữ và đền Tam Thánh xã Khánh An, huyện Yên Khánh được xây dựng vào năm Kỷ Mùi (1019), hoàn thành năm Tân Dậu (1021). Trong đó, đền Tam Thánh thờ 3 vị: Đức Đinh Điền Khai Quốc Công Thần Tổng Quốc Chính Đại Vương; Kiêu Mộc Thiên Sư Đại Tướng Quân Lương Tuấn; Thượng Trân Công Chúa hiệu tỷ Khiêu tăng. Chùa Yên Lữ thờ Phật cũng là nơi tưởng nhớ công đức thiền sư

Lương Tuấn và Thượng Trân Công Chúa. Đền và chùa tọa lạc ngay trên khu đất các vị thần được ban cấp bổng lộc và cũng chính là đại bản doanh xưa các vị đã cùng đức Đinh Tiên Hoàng để dẹp loạn 12 sứ quân, thống nhất giang sơn.

Quần thể Đền – Chùa được công nhận là di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia năm 1998; Được hoàn thành tu bổ, tôn tạo dịp kỷ niệm 1050 năm Nhà nước Đại Cồ Việt và Lễ hội Hoa Lư năm 2018. Toàn bộ kiến trúc cách đây hơn 1.000 năm vẫn được giữ nguyên vẹn, thể hiện sự tôn trọng, biết ơn đối với công đức của tổ tiên, đồng thời tạo sự gần gũi, thanh bình với nhân dân. Đến đây, du khách sẽ được tận mắt chiêm ngưỡng hàng trụ, dựng bằng đá xanh nguyên khối có trạm khắc hoa văn tứ quý Tùng – Cúc – Trúc – Mai và thêm mây.

Ngay cạnh đền, ở phía Đông là ngôi chùa được xây dựng theo kiểu chữ nhật đứng, cửa ra vào theo kiểu Tam quan hai tầng, mái đao. Trong chùa còn một số mảng chạm khắc thời nhà Mạc, trang trí theo kiểu rồng cuốn cổ phú hà mã đường truyện lá dất. Qua triều đại từ Lê Cảnh Hưng (1838) đến Khải Định (1917), các nhà vua đã phong tới 19 đạo sắc. Tất cả vẫn còn lưu giữ tại đền.

Trong kháng chiến chống thực dân Pháp và Đế quốc Mỹ, quần thể đền và chùa nơi đây là cơ sở hoạt động cách mạng, là nơi nuôi dưỡng cán bộ, giao liên đi về theo dõi hoạt động của địch. Đây cũng là nơi trú quân, chuẩn bị vũ khí nhằm đánh trả máy bay Mỹ trong chiến tranh phá hoại miền Bắc.

Hàng năm, vào dịp Lễ hội truyền thống cổ đô Hoa Lư, kiệu từ đền và chùa rước bát hương thờ các công thần tại đây về đặt tại nhang án trước bái đường đền vua Đinh Tiên Hoàng, Lê Đại Hành từ ngày khai hội. Ngày kết thúc lễ hội, bát hương sẽ được rước về di tích thờ phụng như cũ. Đội hình rước kiệu gồm có Trưởng đoàn, kiệu rước bát hương, đội nhạc lễ, đội bát bửu và đại diện nhân dân có di tích. Không gian trang trọng của lễ hội, thể hiện tấm lòng biết ơn, truyền thống tốt đẹp “uống nước nhớ nguồn” của nhân dân.

Đền Tam Thánh, chùa Yên Lữ giờ đây không những là nơi sinh hoạt văn hóa tâm linh, lưu giữ nhiều tư liệu lịch sử quý, diễn ra nhiều sự kiện văn hóa của địa phương mà còn là điểm đến hấp dẫn nhân dân và du khách thập phương. Tới đây, mỗi người sẽ được hòa mình trong không gian trầm mặc, thanh bình, cỏ cây hoa lá xanh tươi; dâng nén nhang thơm tưởng nhớ các bậc hiền tài, nghĩa sĩ, tìm hiểu về cội nguồn lịch sử. Từ đó thêm tự hào về truyền thống dân tộc, yêu thêm những tên đất, tên làng trong hành trình dặm dài đất nước.

1.2. Các sản phẩm OCOP: Tính đến nay toàn huyện có 26 sản phẩm được công nhận OCOP. Các sản phẩm OCOP của huyện Yên Khánh đã được xuất và chế biến từ nguồn nguyên liệu sản phẩm sẵn có của địa phương, đã được các nhà sản xuất, các doanh nghiệp chế biến thành các sản phẩm có giá trị như:

* **Rượu dòng dòng Tùng Dương:** Do chủ hộ kinh doanh là ông Vũ Văn Định xã Khánh Thủy. Sản phẩm phục vụ đông đảo khách hàng trên mọi miền tổ quốc đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Nấm mộc nhĩ Tư Bản:** Công ty TNHH Quang Minh của ông Trần Văn Tư xã Khánh Vân được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Dứa đóng hộp Vinasam:** Công ty TNHH chế biến nông sản xuất khẩu Vinasam do ông Đỗ Việt Trường là chủ cơ sở tại xã Khánh Hoà đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Bánh đa canh Phương Hảo:** Chủ hộ kinh doanh là ông Nguyễn Văn Hảo xã Khánh Lợi đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Bánh Mật Khánh Thiện:** Chủ hộ kinh doanh là bà Nguyễn Thị Dung xã Khánh Thiện đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Bánh đa vùng Khánh Thiện:** Chủ hộ kinh doanh là ông Nguyễn Văn Gòong xã Khánh Thiện đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Thanh Long rột đỏ Khánh Thiện:** Chủ hộ kinh doanh là ông Nguyễn Văn An xã Khánh Thiện đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Bún phở khô Hoàn Len:** Chủ hộ kinh doanh là ông Đinh Đức Hoàn xã Khánh Tiên đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Muróp Nhật Khánh Thành:** Hợp tác xã sản xuất và tiêu thụ nông sản an toàn xã Khánh Thành của ông Phạm Văn Tuyền đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Ôi Khánh Thành:** Hợp tác xã sản xuất và tiêu thụ nông sản an toàn xã Khánh Thành của ông Phạm Văn Tuyền đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Mắm Cá Hằng Vui:** Chủ hộ kinh doanh là bà Phạm Thị Vui xã Khánh Trung đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Dưa lê Đông Mai:** Hợp tác xã Đông Mai- xã Khánh Hải, Chủ hộ kinh doanh là ông Nguyễn Văn Hào đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023.

* **Làn lục bình Thành Hoá:** Công ty TNHH Xuất khẩu và Đầu tư Thành Hóa- xã Khánh Nhạc, Giám đốc là ông Phạm Đăng Khuyến. Sản phẩm đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023 và đăng ký đạt 4 sao.

* **Ngọc trai Cumongy.Vn Pearl – Dòng thời trang:** Doanh nghiệp tư nhân Hồng Ngọc Pear xã Khánh Cường, giám đốc là ông Đinh Văn Việt. Sản phẩm đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023 và đăng ký đạt 4 sao.

* **Ngọc trai Cumongy.Vn Pearl – Dòng trang sức:** Doanh nghiệp tư nhân Hồng Ngọc Pear xã Khánh Cường, giám đốc là ông Đinh Văn Việt. Sản phẩm đã được công nhận OCOP 3 sao năm 2023 và đăng ký đạt 4 sao.

Ngoài ra còn nhiều sản phẩm OCOP đã được công nhận, đã được khách hàng và người tiêu dùng trong và ngoài nước đón nhận đã khẳng định giá trị và thương hiệu của sản phẩm đem lại lợi nhuận kinh tế cao, tạo công ăn việc làm và thu nhập cho người lao động trong huyện. Đặc biệt là khẳng định chủ trương xây dựng nông thôn mới, nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu của huyện Yên Khánh là hoàn toàn đúng đắn.

1.3. Các làng nghề:

Hiện nay trên địa bàn huyện Yên Khánh đã có 7 làng nghề được UBND tỉnh công nhận. Các làng nghề đã đang phát huy tốt giá trị truyền thống, thu hút đông đảo nguồn nhân lực của địa phương tạo công ăn việc làm và thu nhập ổn định đóng góp vào sự phát triển kinh tế của địa phương. Các làng nghề như:

* **Bún bánh Yên Ninh:** Tổ dân phố Thượng Đông, Thượng Tây – Thị trấn Yên Ninh;

* **Ấm thực Phong An:** Thôn Phong An xã Khánh Thiện;

* **Cây cảnh xóm 1:** xóm 1, Khánh Thiện;

* **Cói, bèong bèong xuất khẩu xóm 8:** xóm 8, Khánh Mậu;

* **Cói, bèong bèong xuất khẩu Bình Hòa:** xóm Bình Hòa, Khánh Hồng;

* **Cói, bèong bèong xuất khẩu Đức Hậu:** xóm Đức Hậu, Khánh Hồng;

* **Cói, bèong bèong xuất khẩu Đồng Mới:** xóm Đồng Mới, Khánh Hồng.

2. Kết quả triển khai nội dung tiêu chí số 6.5 “Hình ảnh điểm du lịch của huyện được quảng bá thông qua ứng dụng Internet, mạng xã hội”

a) Huyện Yên Khánh đã xây dựng chuyên mục du lịch trên trang thông tin điện tử của UBND cấp huyện với địa chỉ: <https://yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/van-hoa-du-lich-80.html>

b) Thông tin về điểm du lịch của huyện được thường xuyên cập nhật trên chuyên mục du lịch của huyện: <https://yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/van-hoa-du-lich-80.html>

Trang thông tin điện tử của 19/19 xã, thị trấn có chuyên mục du lịch có kết nối với trang thông tin điện tử của huyện và thường xuyên cập nhật thông tin các điểm du lịch:

<https://thitranyenninh.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhhoa.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/van-hoa-du-lich-18.html>

<https://khanhphu.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/van-hoa-du-lich>

<https://khanhan.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhvan.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhhai.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/quang-ba-hinh-anh-du-lich>

<https://khanhtien.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhthien.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu-16.html>

<https://khanhnhac.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-25.html>

<https://khanhmau.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhcuong.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-di-tich-lich-su-vh>

<https://khanhthanh.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhcong.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhcu.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-khanh-cu-30.html>

<https://khanhtrung.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhthuy.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhhong.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich>

<https://khanhloi.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/du-lich-dich-vu>

<https://khanhhoi.yenkhanh.ninhbinh.gov.vn/van-hoa-du-lich>

c) Chuyên mục du lịch của huyện đã kết nối với website du lịch của sở Du lịch Ninh Bình <https://sodulich.ninhbinh.gov.vn/> .

3. Tự đánh giá:

Căn cứ Hướng dẫn số 1064/HD-BVHTTDL ngày 30/3/2022 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về thực hiện các tiêu chí, chỉ tiêu thuộc Bộ Tiêu chí quốc gia về nông thôn mới các cấp giai đoạn 2021 – 2025. Đến nay UBND huyện Yên Khánh đã đảm bảo theo yêu cầu của tiêu chí 6.5 trong xây dựng huyện nông thôn mới nâng cao giai đoạn 2021- 2025.

Trên đây là báo cáo Kết quả thực hiện tiêu chí số 6.5 “Hình ảnh điểm du lịch của huyện được quảng bá thông qua ứng dụng Internet, mạng xã hội”. UBND huyện Yên Khánh trân trọng báo cáo./.

Nơi nhận:

- Sở Du lịch;
- Thường trực Huyện ủy ;
- Lãnh đạo UBND huyện;
- Văn phòng điều phối xây dựng NTM huyện;
- Lưu: VT₍₆₎.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Thị Thu Hiền